
Z wydawnictw Instytutu Badań Literackich.

Biuletyn Polonistyczny 12/35, 30-34

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

23. L.Pszczółowska, Eufonia. Poetyka. Zarys Encyklopedyczny. Oss.
24. J.Ptaśnik, Papiernie polskie XVI wieku. /Opr. W. Budka/. Książka w Dawnej Kulturze Polskiej, t. XVII. Oss.
25. M.Rej, Wizerunek. /Opr. H.Kapełuś, Wł.Kuraszkiewicz/. Biblioteka Pisarzy Polskich, seria B, nr 20. Oss.
26. K.Rosner, O funkcjach poznawczych dzieła literackiego. Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej, t.XVIII. Oss.
27. S.Sandler, Ignacy Matuszewski. Krytyk Młodej Polski. Historia i Teoria Literatury. Studia, t. XXIX. PIW
28. J.Starnawski, O "Żwierzyncu" Mikołaja Reja. Studia. Studia Staropolskie, t. XXVIII. Oss.
29. Studia o Leśmianie. Praca zbiorowa pod red. M.Głowińskiego i J.Sławińskiego. Historia i Teoria Literatury. Studia, t. XXVIII. PIW
30. Studia z teorii i historii poezji. 2. Praca zbiorowa pod red. M.Głowińskiego. Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej, t. XX. Oss.
31. Cz.Zgorzelski, I.Opacki, Wczesnoromantyczne gatunki fabularne. Z.1: Ballada literacka. Poetyka. Zarys Encyklopedyczny. Oss.
32. "Biuletyn Polonistyczny". Red. A.Piorunowa i K.Sierocka. R. XIII. IBL
33. "Pamiętnik Literacki", kwartalnik. Red. Komitet. R. LXI. Oss.

6. Z WYDAWNICTW INSTYTUTU BADAŃ LITERACKICH

Andrzej Cieński: Problematyka stylistyczna "Mikołaja Doświadczyńskiego przypadków" Ignacego Krasickiego. Str.164, 2 nlb. Cena zł 28,- Ossolineum. Wrocław-Warszawa-Kraków 1969. Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej, t. XV.

Wychodząc z założenia, że struktura stylistyczna polskiej współczesnej prozy powieściowej jest w dużym stopniu wynikiem

ewolucji dawniejszych form narracyjnych, autor podejmuje próbę odpowiedzi na pytanie: co z bogatego arsenału środków stylistycznych, którymi w XVIII wieku dysponował Ignacy Krasicki - autor pierwszej polskiej powieści: "Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki" - może być stosowane obecnie bez zmian w obrębie powieści współczesnej; bądź też odwrotnie: czy były znane, jaką posiadały morfologię i funkcję w polskiej powieści osiemnastowiecznej pewne zespoły chwytów stylistycznych używane w powieści współczesnej.

Ryszard Górski: Dramat ludowy XIX wieku. Str. 240, 4 nlb. Cena zł 25,- Państwowy Instytut Wydawniczy. Warszawa 1969. Historia i Teoria Literatury. Studia. 23.

Przedmiotem książki jest rozwój dramatu ludowego w Polsce w XIX wieku, przy czym spośród trzech potocznie przyjętych znaczeń terminu "dramat ludowy" autor zajmuje się trzecim, mianowicie dramaturgią tematycznie związaną z życiem ludu, głównie stanu chłopskiego, która okres swego rozwoju przeżywała w drugiej połowie XIX stulecia. Autor ukazuje znaczenie i rolę, jaką dramat ludowy odegrał w życiu i teatrze ubiegłego stulecia, kiedy to zajmował wiele miejsca w repertuarze ówczesnych scen, a także treści ideowo-artystyczne wprowadzane za pośrednictwem dramatu ludowego. Na tle tych rozważań rysuje autor życie, działalność i twórczość jednego z typowych, najwybitniejszych przedstawicieli dramaturgii i teatru popularnego, Jana Kantego Galasiewicza /1849-1911/.

Ryszard Handke: Polska proza fantastyczno-naukowa. Problemy poetyki. Str. 176, 2 nlb. Cena zł 32,- Ossolineum. Wrocław-Warszawa-Kraków 1969. Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej, t. XIV.

Przedmiotem książki są problemy poetyki polskiej prozy fantastyczno-naukowej, przy czym, ze względu na trudności związane z bliższym sprecyzowaniem pojęcia naukowej fantastyki, punkt wyjścia badań autora stanowi próba jeżeli nie zdefiniowania tego pojęcia, to przynajmniej znalezienia czynnika pozwalającego wytyczyć zakres zainteresowań. W dalszych częściach książki

autor zajmuje się światem przedstawionym utworów fantastyczno-naukowych i sytuacją narracyjną w "science fiction".

Peer Hultberg: Styl wczesnej prozy fabularnej Wacława Berenta.

Przełożył Ignacy Sieradzki. Str. 236. Cena zł 43,- Ossolineum. Wrocław-Warszawa-Kraków 1969. Z *Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej*, t. XVI.

Książka, autorstwa duńskiego polonisty młodszej generacji, wykładowcy uniwersytetu londyńskiego, od r. zaś 1963/69 - kopenhaskiego, jest tłumaczoną z angielskiego rękopisu rozprawą doktorską autora. Książka ta, poświęcona stylowi powieści Berenta z lat 1895-1911, jest pierwszym tak dokładnym i na tak solidnym warsztacie językoznawczym opartym opisem stylu wybitnego powieściopisarza polskiego przełomu XIX i XX wieku i jako taka, powinna zainteresować polonistów zajmujących się okresem Młodej Polski - zarówno badaczy stylu, jak historyków literatury.

Literatura polska w okresie realizmu i naturalizmu. Tom III.

Zespół Redakcyjny: Janina Kulczycka-Saloni, Henryk Markiewicz, Zbigniew Żabicki. Str. 790, ilustr. 184. Cena zł 155,- PWN, Warszawa 1969. *Obraz literatury polskiej XIX i XX wieku. Seria czwarta.*

Trzeci, przedostatni, tom serii czwartej "Obrazu literatury polskiej XIX i XX wieku" zawiera sylwetki kilkunastu dramaturgów okresu oraz krytyków literackich i historyków literatury, poprzedzone artykułem wstępnym na temat: "Teatr polski a literatura w latach 1864-1890". Zgodnie z układem przyjętym w edycji, na każdą sylwetkę składa się charakterystyka twórczości pisarza wraz z danymi biograficznymi, bibliografia oraz wypisy.

W r. 1965 ukazał się t. I serii, prezentujący poetów okresu; w r. 1966 - t. II, prezentujący prozę powieściową okresu; znajdujący się w druku IV, i ostatni, tom serii przyniesie sylwetki pisarzy-naturalistów.

Miscellanea z doby Oświecenia. 3. Redaktor naukowy Roman Kalenta. Str. 504, 2 nlb., ilustr. 24. Cena zł 78,- Cs-

solineum. Wrocław-Warszawa-Kraków 1969. Archiwum Literackie. Tom XIII.

Tom zawiera nie publikowane bruliony komedii Franciszka Zabłockiego /w opracowaniu Janiny Pawłowiczowej/, nieznane wiersze Franciszka Karpińskiego oraz przyczynki i materiały do życia i twórczości Józefa Andrzeja Załuskiego, Adama Naruszewicza, Stanisława Trembeckiego, Stanisława Szymańskiego i innych pisarzy epoki, a także zapiski archiwalne dotyczące "Monitora".

O wzajemnych powiązaniach literackich polsko-rosyjskich. Tom poświęcony VI Międzynarodowemu Kongresowi Sławistów w Pradze. Pod redakcją Samuela Fiszmana i Krystyny Sierockiej przy współudziale Tadeusza Kołakowskiego. Str. 301, 3 nlb. Cena zł 60,- Ossolineum. Wrocław-Warszawa-Kraków 1969.

Tom studiów dotyczących wzajemnych powiązań literackich polsko-rosyjskich został zainicjowany przez Instytut Literatury Światowej im. M.Gorkiego w Moskwie w ramach współpracy Polski i ZSRR nad syntetycznym zarysem wielowiekowych dziejów polsko-rosyjskich stosunków literackich. /Tom prac rosyjskich o analogicznym charakterze przygotowany jest w Moskwie/. Zadaniem książki jest po części pokazanie wyników dotychczasowych wysiłków nad opracowaniem zagadnienia, po części zaś zaprezentowanie różnych warsztatów badawczych i różnych możliwości podejścia do tematu.

W słowie wstępnym redaktorzy sygnalizują tom studiów poświęconych wzajemnym powiązaniom między rosyjską literaturą radziecką a literaturą polską w okresie XX-lecia międzywojennego.

Jadwiga Ziętarska: Sztuka przekładu w poglądach literackich polskiego Oświecenia. Str. 324, 4 nlb., ilustr.14. Cena zł 47,- Ossolineum. Wrocław-Warszawa-Kraków 1969. Studia z okresu Oświecenia, t. X.

Przedmiotem rozważań autorki są poglądy na przekład wyrażone w polskim piśmiennictwie drugiej połowy XVIII wieku, a więc

w okresie, w którym tłumaczenia i adaptacje stanowiły przeważającą część produkcji literackiej. Celem, jaki postawiła sobie autorka, było przedstawienie problematyki przekładowej rysującej się w polskiej świadomości literackiej lat 1750-1800, a wyrażonej w licznych wypowiedziach, dotyczących przede wszystkim zasad poetyki normatywnej przekładu.

Opracowała
mgr Aniela Piorunowa

7. KRONIKA NAUKOWA INSTYTUTU BADAŃ LITERACKICH

A. Posiedzenie Rady Naukowej w dniu 19 kwietnia 1969 roku, ostatnie w jej trzyletniej kadencji, otworzył przewodniczący, prof. S. Żółkiewski, wyrażając głęboki żal z powodu tragicznej śmierci członka Rady, wieloletniego, zasłużonego współpracownika Instytutu Badań Literackich prof. Zenona Klemensiewicza. Pamięć Zmarłego zebrani uczcili chwilą milczenia.

Z kolei przewodniczący przedstawił porządek obrad, który po uzupełnieniu został zaakceptowany. Zgodnie z nim Rada przyjęła protokół z poprzedniego posiedzenia w dniu 23 stycznia 1969 r., a następnie zapoznała się z przedstawionymi przez dyrektora Instytutu, prof. K. Wykę, planami wewnętrznej reorganizacji Instytutu Badań Literackich. Po krótkiej dyskusji, w której głos zabierali: mgr J. Rużyło-Stasiakowa, prof. Z. Szmydtowa, doc. Z. Goliński, prof. L. Płoszewski i prof. H. Markiewicz, projekt reorganizacji Instytutu uzyskał aprobatę Rady Naukowej i może być przekazany do akceptacji władz PAN.

W sprawach personalnych Rada Naukowa

1. powołała na stanowisko adiunkta w Instytucie Badań Literackich dra Andrzeja Wernera;

2. postanowiła wystąpić o zatrudnienie dr Heleny Kapełus na stanowisku adiunkta na czas nieokreślony;

3. uchwaliła nadanie stopni doktora nauk humanistycznych: mgr Krystynie Czajkowskiej na podstawie rozprawy "Opracowanie krytyczne pamiętnika A. Fredry >Trzy po trzy< i mgr Halinie